

майбутнього фахівця сфери туризму. Формування змісту навчальних модулів, спрямоване на забезпечення професійно-орієнтованої і спеціальної підготовки, формує у майбутніх спеціалістів знання, вміння та навички професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Антоненко І. Я., Мельник І. Л. *Особливості ринку праці в Україні. Практика сучасного туризму: соціальна та економічна ефективність: матеріали IV-ої міжн. наук.-практ. конф. (Київ, 14 жовт. 2008 р.)*. К.: КУТЕП, 2009. С. 116–119.
2. Брик Р. С. *Формування професійної компетентності майбутніх працівників сфери туризму в професійно-технічних навчальних закладах засобами інформаційних технологій* : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». К., 2011. 204 с.
3. Вульфсон Б. Л. *Сравнительная педагогика : актуальные вопросы теории и методологии. Отечественная и зарубежная педагогика*. 2011. №1. С. 117–131.
4. Гуменюк В. *Фактологічні та методичні проблеми туристичної звітності та прагматика аналізу діяльності суб'єктів господарювання туристичної галузі // Туристична освіта України в Європейському вимірі: матеріали I міжнарод. укр.-пол. семінару (Івано-Франківськ-Яремче, 21–24.05.2007 р.)*. Івано-Франківськ-Яремче, 2007. С. 40–48.
5. Лук'янова Л. Г. *Освіта в туризмі* : навч.-метод посіб. К.:Вища шк., 2008. 719 с.
6. Ничкало Н. Г. *Трансформація професійно-технічної освіти України* : монографія. К.: Педагогічна думка, 2008. 200 с.
7. Пазенок В. С., Федорченко В. К. *Філософія туризму: навч. посіб.* К.: Кондор, 2004. 268 с.
8. Федорченко В.К. *Енциклопедичний словник-довідник з туризму / Авт.-ук-лад. В.А.Смолій, В.К.Федорченко, В.І.Цибух. К. : Видав. дім «Слово», 2006. 372 с.*

УДК 378.091.22

*Лариса Кубська, викладач
Відокремлений структурний підрозділ
«Львівський навчально-науковий центр професійної освіти»
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова,
м. Львів, Україна*

СКЛАДОВІ ФОРМУВАННЯ МЕДІАІМУНІТЕТУ В ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Анотація. У статті розглянуто значення медіаграмотності для педагогічних працівників в умовах діяльності в інформаційному суспільстві. Визначено, що складовими медіаіmunітету сучасного педагога є здатність абстрагуватися від агресивного медіасередовища і шкідливого інформаційного впливу; знання і вміння, що слугують для захисту психологічного здоров'я при споживанні інформаційного продукту, відсіювання інформаційного сміття та виявлення прихованих деструктивних впливів в середовищі учнів і студентів.

Ключові слова: дидактика, медіаосвіта, медіаграмотність, медіаіmunітет, інформація.

*Larysa Kubska, lecturer
Separate Structural Subdivision
«Lviv Educational and Scientific Center for Vocational Education»
at National Pedagogical Dragomanov University
Lviv, Ukraine*

COMPONENTS OF MEDIA IMMUNITY FORMATION IN TEACHING STAFF

Abstract. *The article considers the importance of media literacy for teachers in the context activities in the information society. It is determined that the components of the media immunity of a modern teacher are the ability to abstract from the aggressive media environment and harmful informational impact; knowledge and skills that serve to protect mental health while consuming information products, filtering out information garbage and identifying hidden destructive influences in the environment of pupils and students.*

Key words: *didactics, media education, media literacy, media immunity, information.*

Сучасний світ характеризується надлишком інформаційних потоків. Щоб педагогам налагодити ефективну роботу з інформаційними джерелами, необхідно володіти медіаграмотністю, тобто вміти працювати з інформацією системно і на основі принципів рефлексії, критичного мислення та аналізу.

Медіаосвіта допомагає усвідомити способи використання масової комунікації в суспільстві; аналізувати медіатексти та критично оцінювати запропоновані в них цінності, політичні, соціальні, зокрема освітні, комерційні та культурні інтереси, а також створювати і поширювати через мережу власні медіатексти.

Мета статті – проаналізувати значення медіаграмотності для педагогічних працівників в умовах діяльності в інформаційному суспільстві та визначити складові медіаімунітету сучасного педагога.

Актуальність цього питання засвідчують дослідження, що присвячені медіаосвіті та медіаграмотності, зокрема В. Іванов, І. Колеснікова, Г. Онкович, О. Волошенюк та ін.

Медіапедагогіка як напрям у педагогіці, спрямована на вивчення масовокомунікативної та інформаційної природи засобів масової комунікації (преси, телебачення, радіо, кіно, відео тощо) і принципів їх використання для актуалізованого оволодіння основами знань.

В Україні затверджена Концепція впровадження медіаосвіти, головним завданням якої є *сприяння формуванню:*

- *медіаінформаційної грамотності* (комплексу умінь, знань, розуміння і відносин, що дозволяють безпечно користуватися медіа; мати базові знання

щодо різних видів контентів; використовувати можливості, які з'явилися з розвитком ІКТ; сформованого алгоритму дій щодо захисту власної інформації в мережі);

- *медіаіммунітету* особистості (здатність абстрагуватися від агресивного медіасередовища і шкідливим інформаційним впливам; знання і вміння, що необхідні для захисту психологічного здоров'я при споживанні інформаційного продукту, відсіювання інформаційного сміття та виявлення прихованих деструктивних впливів);

- *рефлексії і критичного мислення* як психологічних механізмів, що забезпечують усвідомлене використання інформації й самостійний вибір тактики взаємодії з тим чи іншим медіаресурсом; критичних знань щодо адекватного критичного осмислення змісту інформації та мети її поширення, що допоможуть розвинути здатність протистояти деструктивним впливам у мережі);

- *здатності до медіаторчості та спеціалізованих аспектів медіакультури* [3].

Завдяки принципам медіаіммунітет – критичне мислення – медіаграмотність – медіаторчість визначається модель медіаосвіти [1]. Саме такий підхід дає розуміння, що медіаторчість повинна бути саме завершальним етапом формування медіакультури педагога.

Щоб почуватися безпечно в інформаційному просторі, необхідно працювати над формуванням медіаіммунітету, особливо освітянам, оскільки вони мають не тільки самі впевнено почуватися в інформаційному середовищі, а й навчити правильного поведінню в Інтернеті учнів і студентів.

На сьогодні немає дефіциту інформації. Доступність до різних інформаційних ресурсів дає можливість швидко маневрувати під час пошуку інформації, миттєво ухвалювати рішення, отримувати інформацію на постійній основі.

Проте таке доступне широке інформаційне поле знижує ретельність та якість обробки інформації на особистому рівні. Щоб взаємодія з потоками інформації була ефективною, а споживання медіапродукції свідомим, потрібно дотримуватися певних правил при її пошуку та використанні. При чому, ці правила потребують системного, а не хаотичного підходу.

Підготовка працівників освіти до застосування мас-медіа у педагогічній діяльності ґрунтується на спеціальних знаннях і вміннях, зміст яких має в основі базові поняття медіадидактики.

За статистикою, 96% людей оцінюють новини лише за заголовками, часто навіть не переходять на саму новину. А фейкові новини поширюються у шість разів швидше за справжні [2].

У таких умовах вижити, лишитися при розумі, дізнатися правду та бути впевненим, що твоя думка – насправді твоя, допоможе інформаційна гігієна та критичне мислення. Так само, як ми дбаємо про фізичне здоров'я, потрібно захищати свій мозок від надлишку інформації, особливо неякісної та непотрібної, тобто «інформаційного сміття». Метою інформаційної гігієни є зниження негативного впливу інформації на наше психічне, фізичне і соціальне благополуччя. Цей термін почали використовувати з розвитком інформаційних технологій і безмежним доступом людей до потоків різного роду новин.

За результатами дослідження рівня інформаційної гігієни українців у фейсбуку, яке у серпні 2020 р. провела ініціатива «Як не стати овочем», 54% українських користувачів фейсбуку публікують фейки та маніпуляції, а 7 з 10 вірять у фейки, маніпуляцію та конспірологію.

Проте фейки – не основна проблема інформаційної гігієни українців. Лідують публікації маніпулятивної інформації (34%) та посилання на сайти-сміттярки (29%).

На жаль, освітяни не виключення. Часто для підготовки навчального матеріалу використовують неперевірений контент – не тільки текстовий, а й фото та відеоконтенти. До використання Інтернету і споживання інформації варто ставитися так само, як до споживання у фізичному світі.

Визначимо основні складові, що допомагають формувати медіаімунітет:

- критично оцінювати освітні ресурси глобальної мережі Інтернету, які читаєте та використовуєте, особливо з навчальною метою;
- помічати інформацію та уникати її, якщо вона часто повторюється (повторення – один із найстаріших методів маніпуляції);
- контроль кількості та якості інформації, яку використовуєте (читати інформацію потрібно вибірково – те, що цікавить і потрібне в даний час; читайте не тільки заголовки, бо часто вони несуть протилежну інформацію і дисонують із текстом статті, адже освітянська інформація не цікавить пересічних читачів, тому її роблять сенсаційною завдяки маніпулятивним заголовкам; необхідно відпочивати від інформації хоча б годину на день, а на перший план поставити власні думки та напрацювання);
- візьміть за правило не обмежувати однією точкою зору на те чи інше питання, а розглянути хоча б кілька авторитетних джерел інформації;

- уникайте інформації з апеляцією до емоцій, суб'єктивних суджень авторів текстів.

При роботі з медіаресурсами важливими є особисті критерії педагога, які характеризують його здатність до діяльності в інформаційному суспільстві, орієнтуючись на формування власного медіаіміунітету та медіаіміунітету учнів та студентів.

Отже, визначено, що складовими медіаіміунітету сучасного педагога є здатність абстрагуватися від агресивного медіасередовища і шкідливого інформаційного впливу; знання і вміння, що слугують для захисту психологічного здоров'я при споживанні інформаційного продукту, відсіювання інформаційного сміття та виявлення прихованих деструктивних впливів в середовищі учнів і студентів.

На основі складових формування медіаіміунітету показниками особистісного критерію педагога будемо вважати відповідність вимогам сучасного медійного суспільства; здатність швидко орієнтуватися в різних просторах педагогічної діяльності завдяки самовдосконаленню та постійному навчанню; здатність адекватно оцінювати власну медіаграмотність, враховуючи базові прийоми інформаційної безпеки; здатність до медіаторчості на основі власного досвіду, що відкриває можливості для оновлення змісту та методів навчання.

Список використаних джерел

1. Вознюк О. М. *Методика роботи психолога (соціального педагога) з проблеми формування медіаграмотності особистості.* URL : http://zippo.net.ua/data/files/kafpsihol/navchrobota/vom_3.pdf.
2. *Інформаційна гігієна. Як досягти гармонії?* // ARTEFACT. URL : <http://surl.li/nkng>.
3. *Концепція впровадження медіаосвіти в Україні* // Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України. URL : http://www.ispp.org.ua/news_44.htm.

УДК 377.1

*Оксана Дубовик, викладач
ВСП «Львівський навчально-науковий центр професійної освіти»
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
м. Львів, Україна*

РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК В АМЕРИКАНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ

Анотація. У статті розглядаються питання розвитку комунікативних навичок в університетах США. Аналізуються навчальні програми університетів і комунальних коледжів США.

Ключові слова: комунікативний тренінг, комунальний коледж, загальноосвітні програми, професійна підготовка, університети США.